

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Ett särskilt straffansvar för deltagande i en terrororganisation (DS 2017:62)

Datainspektionen har granskat betänkandet huvudsakligen utifrån myndighetens uppgift att verka för att människor skyddas mot att deras personliga integritet kränks genom behandling av personuppgifter.

Datainspektionen lämnar följande synpunkter.

Förslagen i betänkandet om utvidgning av straffansvaret innebär att hemlig avlysning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation och hemlig kameraövervakning får användas vid förundersökning om brott som avser deltagande i och samröre med en terroristorganisation, offentlig uppmaning och rekrytering till deltagande i en terroristorganisations verksamhet, resa för deltagande i en terroristorganisations verksamhet samt finansiering av deltagande i en terroristorganisations verksamhet och finansiering av en resa för sådant deltagande. Vid förundersökning av ovan nämnda brott ska ett skriftligt meddelande mellan den misstänkte och en närstående, eller sådana närstående inbördes, få tas i beslag hos den misstänkte eller närstående. Undantaget från underrättelseskyldighet ska därutöver gälla.

Utvidgningen av straffansvaret innebär även att hemliga tvångsmedel enligt lagen om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott och lagen om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet ska vara tillämpliga på grova brott som avser deltagande i och samröre med terroristorganisation, offentlig uppmaning och rekrytering till deltagande i en terroristorganisations verksamhet samt finansiering av deltagande i en terroristorganisations verksamhet.

De ovan nämnda förslagen i betänkandet kommer att tillåta en omfattande insamling och bearbetning av mycket känsliga personuppgifter. För att införa möjligheten till sådana intrång i den personliga integriteten krävs att åtgärderna är förenliga med kraven i 2 kap. 6 § andra stycket och 20 – 21 §§ regeringsformen och EU:s dataskyddsregler. För att uppfylla kraven enligt regeringsformen och dataskyddsreglerna i ett konkret lagstiftningsärende krävs det att det intrång som sker i den enskildes integritet är befogat och inte större är nödvändigt. Intrånget ska mötas av integritetshöjande bestämmelser till förmån för den enskilde vars uppgifter behandlas.

De gärningar som träffas av de föreslagna straffbestämmelserna är av ett allvarligt slag och det är angeläget att myndigheterna ges effektiva och ändamålsenliga verktyg för att bekämpa brottslighet. Det förtar dock inte kravet på att en proportionalitetsbedömning görs där även det intrång förslaget kan innebära redovisas.

Datainspektionen förutsätter att departementet i den fortsatta beredningen av lagstiftningsärendet kompletterar utredningen med en sådan proportionalitetsbedömning. Utan en sådan bedömning kan Datainspektionen inte tillstyrka förslaget.

Detta yttrande har beslutats generaldirektören Eva Håkansson efter föredragning av juristen Elena Pallard. Vid den slutliga handläggningen har även chefsjuristen Hans-Olof Lindblom och enhetschefen Wilhelm Andersson deltagit.

Eva Håkansson

Elena Pallard
